

HƯỚNG DẪN GIẢNG DẠY MÔN HỌC NĂM HỌC 2023-2024

Môn: Vật lí - cấp THCS và THPT

(Kèm theo Công văn số /SGDDĐT-GDTrH ngày / 2023 của Sở GDĐT về việc Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024)

Thực hiện các yêu cầu chung theo Công văn hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024 của Sở Giáo dục và Đào tạo (GDĐT), trong đó chú trọng một số nội dung cụ thể sau:

1. Thực hiện nội dung, chương trình giáo dục

a) Lớp 9 và lớp 12

- Thực hiện chương trình và nội dung dạy học bảo đảm theo: Quyết định 16/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05/5/2006; Công văn số 1292/SGDDĐT-GDTrH ngày 4/9/2020; Công văn số 1360/SGDDĐT-GDTrH ngày 16/9/2020 về hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học. Khi xây dựng kế hoạch dạy học các môn học.

b) Lớp 10 và lớp 11:

- Tổ chức dạy học theo Chương trình môn Vật lí kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ GDĐT ban hành Chương trình giáo dục phổ thông và theo nội dung tập huấn mô-đun 4.

- Đối với cụm chuyên đề học tập được chia để tổ chức dạy tại kì I và kì II; căn cứ vào nội dung của chuyên đề và nội dung giáo dục cốt lõi nhà trường tổ chức dạy song hành hoặc dạy cuối mỗi kì sao cho phù hợp.

c) Khuyến khích dạy môn Vật lí bằng tiếng Anh; tổ chức dạy học STEM theo Công văn số 1303/SGDDĐT-GDTrH ngày 08/9/2020; tích cực tham gia các cuộc thi, hội thi.

2. Thực hiện phương pháp và hình thức dạy học

- Tiếp tục áp dụng hiệu quả các hình thức, phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực (mô-đun 2,4); phát huy năng lực chung theo chương trình giáo dục phổ thông 2018, lấy dạy học phát triển phẩm chất và năng lực người học là yếu tố tiên quyết; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

- Đa dạng hoá các hình thức học tập, chú trọng hình thành năng lực đặc thù môn Vật lí, khuyến khích học sinh nghiên cứu khoa học, trân trọng ý tưởng khoa học; hướng dẫn học sinh ứng dụng công nghệ thông tin trong việc học; tích cực hướng dẫn học sinh tham gia các cuộc thi như: Khoa học kỹ thuật dành cho học sinh trung học và ngày hội STEM; Sáng tạo thanh thiếu niên; các môn khoa học bằng tiếng Anh,...

- Tổ/nhóm chuyên môn thực hiện thống kê việc khai thác và sử dụng thiết bị dạy học (TBDH); Khuyến khích giáo viên tự làm TBDH và chia sẻ dữ liệu về các phần mềm mô phỏng thí nghiệm vật lí, các Video/Clip thí nghiệm vật lí bổ ích và hiệu quả.

- Đánh giá, phân loại, đề xuất bổ sung các TBDH theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 (Thông tư 39/2021/TT-BGDĐT ngày 30/12/2021 của Bộ GDĐT về việc Ban hành Danh mục TBDH tối thiểu cấp THPT).

3. Thực hiện kiểm tra, đánh giá

- Thực hiện đánh giá học sinh trong quá trình học tập, tham gia các hoạt động; vận dụng các hình thức đánh giá một cách đa dạng, linh hoạt cho đối tượng học sinh; quan tâm việc tổ chức cho học sinh tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau nhằm giúp học sinh có thêm cơ hội phát triển phẩm chất và năng lực bản thân. Khi đánh giá học sinh chú trọng đánh giá sự tiến bộ về thái độ, hành vi và kết quả thực hiện các nhiệm vụ học tập của học sinh trong quá trình học tập môn học, hoạt động giáo dục; tránh phê phán những điều học sinh chưa làm được hoặc làm chưa tốt. Đa dạng các hình thức đánh giá: qua hồ sơ học tập, vở học tập; qua việc báo cáo kết quả thực hiện dự án học tập, nghiên cứu khoa học kỹ thuật, kết quả thực hành, thí nghiệm; qua bài thuyết trình ...

- Xây dựng đề thi, đề kiểm tra định kì theo đúng qui trình đã được tập huấn. Xây dựng ma trận, bản đặc tả và viết câu hỏi phục vụ ma trận theo 4 mức độ: Nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao, trong đó chỉ rõ các kỹ năng, năng lực cần được kiểm tra; tỉ lệ phân bố câu hỏi ở các mức độ nhận thức phải phù hợp với đối tượng học sinh (nội dung tập huấn về xây dựng ma trận, đặc tả). Tiếp tục xây dựng và sử dụng hiệu quả ngân hàng đề kiểm tra, đề thi thử tốt nghiệp.

+ Khi xây dựng đề kiểm tra định kì phải có ma trận, bản đặc tả và nội dung đề, được thể hiện tại kế hoạch bài dạy/giáo án.

+ Đối với lớp 9, 12: Nội dung thi/kiểm tra định kì nằm trong chương trình sách giáo khoa hiện hành. Tổ chức kiểm tra theo Công văn số 1299/SGDĐT-GDTrH ngày 8/9/2020 (hướng dẫn thực hiện Thông tư 26).

+ Đối với lớp 10 và lớp 11: Nội dung thi/kiểm tra định kì nằm trong chương trình môn học không vượt quá yêu cầu cần đạt, hình thức, số lần, thời gian kiểm tra thực hiện theo Thông tư số 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/7/2021; trong quá trình xây dựng đề phải bảo đảm đúng theo yêu cầu cần đạt và không nâng cao, làm khó thêm yêu cầu cần đạt đó.

- Đối với cụm chuyên đề học tập:

+ Sau khi kết thúc kiểm tra từng chuyên đề, chọn kết quả của 01 lần kiểm tra làm kết quả đánh giá cả cụm chuyên đề và được tính là kết quả của 01 lần đánh giá thường xuyên của môn học.

+ Không đánh giá định kì đối với các yêu cầu cần đạt của cụm chuyên đề học tập.

4. Sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn

- Tích cực triển khai sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, mỗi học kì, tổ/nhóm chuyên môn có ít nhất 02 sản phẩm/chuyên đề để chia sẻ, đặc biệt đối với những tiết dạy khó, những chuyên đề chuyên sâu, chuyên đề mới; tiêu chí đánh giá bài soạn theo Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT.

- Tổ/nhóm chuyên môn cần lựa chọn các chủ đề sinh hoạt chuyên môn phù hợp đảm bảo thiết thực, tránh hình thức. Quan tâm đến vấn đề bồi dưỡng thường xuyên và tự bồi dưỡng để thực hiện tốt chương trình giáo dục phổ thông 2018, đồng thời chú trọng công tác bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ giáo viên mới ra trường.

- Tổ/nhóm chuyên môn cấp THCS cần đánh giá, rút kinh nghiệm các bài khảo sát, đề thi học sinh giỏi các cấp, đề thi vào chuyên Lê Hồng Phong; tiếp tục nâng cao chất lượng giờ dạy trên lớp và giờ ôn tập; Cấp THPT cần đánh giá, rút kinh nghiệm việc tổ chức ôn tập, tổ chức thi và phân tích, nghiên cứu đề thi tốt nghiệp THPT chính thức, đề tham khảo năm 2023 và các năm học trước để vận dụng vào học bài mới và ôn tập; phân tích kết quả môn Vật lí từ đó xây dựng, điều chỉnh kế hoạch bài dạy phù hợp đối tượng học sinh.

- Tổ/nhóm chuyên môn trong từng cụm/miền trường tiếp tục tham mưu tích cực và hiệu quả cho lãnh đạo nhà trường tổ chức sinh hoạt chuyên môn theo cụm trường THPT, miền trường THCS. Hội thảo trao đổi kinh nghiệm về thực hiện đổi mới PPDH, đổi mới kiểm tra và đánh giá. Khuyến khích các tổ/nhóm chủ động thường xuyên trao đổi chuyên môn với Hội đồng chuyên môn cấp tỉnh.

5. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện

- Đảm bảo dạy học theo chuẩn kiến thức, kỹ năng đối với khối lớp 9 và 12 và theo yêu cầu cần đạt đối với khối lớp 10 và lớp 11; dạy phân hóa đối tượng, lựa chọn nội dung ôn tập phù hợp. Dành thời lượng phù hợp để dạy bổ sung nội dung, kiến thức cho học sinh lớp 9 theo CT GDPT hiện hành (Công văn số 483/SGDDĐT-GDTrH ngày 07/4/2022).

- Ôn thi tuyển sinh vào lớp 10: Đảm bảo nội dung cơ bản trong sách giáo khoa.

- Bồi dưỡng HSG lớp 9: Bám sát nội dung kiến thức của chương trình, tiếp cận chương trình liên thông Sở đã ban hành từ năm học 2016 - 2017, tạo điều kiện cho học sinh có kiến thức sâu hơn và hiểu rõ bản chất của hiện tượng vật lí; chú ý đến yêu cầu kiến thức của đề thi học sinh giỏi lớp 9 đáp ứng yêu cầu việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, tạo nguồn cho tuyển sinh lớp 10 THPT chuyên.

- Bồi dưỡng HSG lớp 12 và duy trì chất lượng thi tốt nghiệp THPT, phấn đấu kết quả môn Vật lí trở lại TOP 3 của cả nước.

- Các tổ/nhóm chuyên môn cần tiếp tục: thực hiện phân tích cấu trúc các đề thi (đề thi chọn HSG tỉnh và đề thi tốt nghiệp THPT các năm gần đây); phân bố câu hỏi trong các đề thi theo 04 mức độ tư duy kèm theo phổ điểm của học sinh của nhà trường đã đạt được trong năm học trước để có kế hoạch tổng hợp dữ liệu dạy học một cách thiết thực và hiệu quả.

- Tích cực, chủ động tham gia tư vấn và định hướng phân luồng học sinh lựa chọn bài thi tổ hợp KHTN hay KHXH một cách hiệu quả, phù hợp nhất với năng lực bản thân. Cần có giải pháp tổ chức ôn tập phù hợp cho học sinh lớp 12 nhằm duy trì số lượng học sinh đạt điểm cao và giảm số lượng học sinh đạt điểm thi thấp trong Kỳ thi tốt nghiệp THPT (tổ/nhóm chuyên môn tham mưu với lãnh đạo nhà trường triển khai hoạt động dạy học phân hóa một cách thiết thực cho các nhóm học sinh; hướng dẫn học sinh cách học, cách khai thác tài liệu từ mạng Internet hợp lí và hiệu quả).

- Phụ đạo học sinh yếu, kém: Tổ/nhóm chuyên môn tích cực tham mưu với lãnh đạo nhà trường để lựa chọn, phân công giáo viên phù hợp với việc phụ đạo học sinh yếu, kém. Từ đó, tổ/nhóm chuyên môn lập kế hoạch chi tiết cho việc phụ đạo HS yếu kém; kết thúc năm học, có đánh giá hiệu quả của hoạt động để rút kinh nghiệm.

6. Xây dựng kế hoạch giáo dục của tổ/nhóm chuyên môn và cá nhân

- Chủ động, linh hoạt điều chỉnh các loại kế hoạch phù hợp với điều kiện nhà trường và khi phát sinh do dịch bệnh, luôn có phương án dạy học trực tuyến, tận dụng thời gian vàng dạy những kiến thức bài mới khi có chỉ đạo của Sở GDĐT.

- Dành thời gian để dạy thực hành và tổ chức dạy học ngoài không gian trường học; hướng dẫn học sinh tự làm các thí nghiệm đơn giản.

- Đối với lớp 9 và lớp 12: Xây dựng, tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học môn học, kế hoạch bài dạy/giáo án như năm học 2022-2023. Mỗi kế hoạch bài dạy/giáo án, giáo viên tích cực ứng dụng các công cụ công nghệ thông tin, các phần mềm dùng cho dạy học trực tiếp, trực tuyến.

- Đối với lớp 10 và lớp 11: Xây dựng, tổ chức thực hiện các loại kế hoạch của tổ/nhóm chuyên môn và giáo viên theo Phụ lục 3,4,5 của Công văn số 367/SGDĐT-GDTrH ngày 21/3/2022 và nội dung tập huấn mô-đun 4; Kế hoạch bài dạy/giáo án thể hiện được mối quan hệ và sự logic của mô-đun 1-2-3-9 (Logic từ mục tiêu năng lực đến hình thức/phương pháp/kỹ thuật dạy học/ứng dụng CNTT và kiểm tra đánh giá).

PHỤ LỤC

Gợi ý mẫu KẾ HOẠCH BÀI DẠY/GIÁO ÁN (LỚP 10, LỚP 11)

Ngày soạn:.....

Họ và tên:.....

TÊN BÀI DẠY:BỘ SÁCH:..... SỐ TIẾT:.....

I. MỤC TIÊU

1. Về năng lực (năng lực đặc thù)

2. Về phẩm chất

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Mở đầu/khởi động (thời gian...)

2. Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới/giải quyết vấn đề/thực thi nhiệm vụ đặt ra từ Hoạt động 1 (thời gian...)

3. Hoạt động 3: Luyện tập (thời gian...)

4. Hoạt động 4: Vận dụng (thời gian...)

* Tại mỗi hoạt động trên phải đảm bảo: a) Mục tiêu; b) Nội dung; c) Sản phẩm; d) Tổ chức thực hiện (Trong “Tổ chức thực hiện” phải gồm: (1) Chuyển giao nhiệm vụ; (2) Thực hiện nhiệm vụ; (3) Báo cáo thảo luận; (4) Kết quả, nhận định)

IV. CÁC PHỤ LỤC (nếu có)

V. NHẬN XÉT (nếu có)